

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Anden behandling af lovforslag nr. L 198: Forslag til lov om ændring af lov om projektering af jernbaneanlæg København – Ringsted. Af trafikministeren (Jacob Buksti). (Fremsat 28/3 2001. Første behandling 27/4 2001. Betænkning 15/5 2001).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Anden behandling af lovforslag nr. L 179: Forslag til lov om ændring af lov om Danmarks tiltrædelse af De Europæiske Fællesskaber og Den Europæiske Union. (Danmarks ratifikation af Nicetraktaten).

Af udenrigsministeren (Mogens Lykketoft). (Fremsat 2/3 2001. Første behandling 21/3 2001. Betænkning 15/5 2001).

Der var stillet 8 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget og ændringsforslagene sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Claus Larsen-Jensen (S):

Der er god grund til at udtrykke glæde over, at vi i dag ved andenbehandlingen vil have et stort, bredt flertal for at godkende tiltrædelsesloven for Nicetraktaten, for hermed sender vi et meget klart signal til de ti ansøgerlande fra Øst- og Centraleuropa og til Cypren og Malta om, at vi inden Folketinget går på sommerferie, som det første land i Europa godkender Nicetraktaten.

Det understreger over for resten af Europa, at et stort flertal i Folketinget og i den danske befolkning er stærke tilhængere af EU-udvidelsen ...

Formanden:

Der må være mere ro i salen.

Claus Larsen-Jensen (S):

Danmark vil også, når vi har EU-formandskabet i andet halvår 2002 kort før deadline for udvidelsen være det land, der skal færdiggøre forhandlingerne og indgå aftalerne om overgangsordninger for landene.

Nicetraktaten sikrer, at EU's institutioner er klar til 12 nye medlemslande, og at vi som lande stadig i fællesskab er i stand til at kunne træffe beslutninger.

I den kommende tid vil vi opleve, at vi vil få diskussioner om: hvad med fri bevægelighed for arbejdskraft? Hvad med de økonomiske midler til landene i Sydeuropa, når vi nu skal give mere til Østeuropa? Osv., osv. Det kunne meget vel i

offentligheden efterlade et indtryk af, at der er tvivl om udvidelsen. Det er ikke tilfældet. Det, der sker, er, at vi nu indholdsmæssigt nærmer os målstregen, hvor det bliver konkret, og hvor landene skal finde en konklusion. Det er kun en del af spillet.

Vi ser meget gerne en stor udvidelse, når vi når frem umiddelbart efter 2003 og før regeringskonferencen i 2004, og vi har selvfølgelig i vores nærområde, i Østersøområdet, en særskilt interesse i, at de tre baltiske lande, Estland, Letland og Litauen, plus Polen er kommende EU-medlemmer efter den første udvidelse. Hermed får vi helet sårene fra Anden Verdenskrig.

Vi får samtidig med Nicetraktaten lagt sporene til en debat om fremtidens Europa ved næste regeringskonference i 2004, og vi bør efter vores mening som land, som danskere, spille en offensiv rolle, ikke bare tage stilling til de andres forslag, men også selv komme med bud på, hvordan vi ønsker Europa indrettet i fremtiden.

Vi vil også ved denne lejlighed benytte lejligheden til at tage en drøftelse om tilrettelæggelsen af arbejdet internt i Folketinget, i Europaudvalget, i fagudvalgene, den udadvendte opgave. Det er lykkedes godt. Alle partier er bag dette, og vi har derfor i forbindelse med tiltrædelsesloven i lighed med tidligere gjort opmærksom på disse udviklingslinjer.

Jeg synes også, at jeg vil benytte lejligheden til på Europaudvalgets vegne at sige tak til medarbejderne i EU-sekretariatet, EU-konsulenten, repræsentanten i Bruxelles og vores EU-oplysning i Folketinget, som ikke blot i forbindelse med euroafstemningen knoklede ganske hårdt i et udvidet dagligt arbejde, men også nu med Nicetraktaten og Europaudvalgets beretning. Man gør der et godt arbejde.

Jeg vil også gerne sige tak for det samarbejde, der ser ud til at udvikle sig ganske godt med fagudvalgene i den nye parlamentariske afdeling.

Det er en stor opgave, vi har foran os, og jeg er glad for, at vi i de dele, der lægger sporene til fremtiden, har bred opbakning i Folketinget fra alle partier, uanset at vi i øvrigt så strides om det indholdsmæssige i EU-samarbejdet. Det er positivt, og det har været positivt at opleve, at samtlige partier i Præsidiets også har givet opbakning til noget sådan.

Nicetraktaten er en milepæl i Europas historie. Det er det, der kommer til at forene os geografisk i Europa.

Formanden:

Må jeg ikke bede om, at de mange små, separate samtaler henlægges til andetsteds end Folketingssalen.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Det har været en påstand hos flertallet her i Folketingssalen, at Nicetraktaten skulle være nødvendig af hensyn til udvidelsen.

Nu viser forhandlingerne, som er i gang med ansøgerlandene, at EU overhovedet ikke har forberedt sig på udvidelsen. Pengene er der ikke, og de betingelser, som stilles til de østeuropæiske lande, opleves med rette i befolkningerne i de lande som stadig mere urimelige.

Derfor kan man udmærket forestille sig den situation, at når der skal være folkeafstemning, f.eks. i Polen og Estland, så stemmer befolkningerne nej, fordi de betingelser, der bliver dikteret fra Bruxelles, er fuldstændig uantagelige.

Så kommer man nu og siger, at vi skal godkende en Nicetraktat med det påskud, at det handler om udvidelsen, en udvidelse, som man selv er ved at spolere fuldstændig, og som man har ikke har forberedt sig på.

Vi skal aflevere magt til de store lande. Vi skal aflevere magt til Europa-Kommissionen, og vi får formentlig slet ikke det til gengæld, som man påstår at det hele går ud på. Vi skal give vores del, men det, vi skulle have til gengæld, er der mildt sagt ingen sikkerhed for.

Derfor har vi stillet et ændringsforslag om, at Nicetraktaten først kan træde i kraft, når mindst fem lande er optaget, og jeg fatter ikke, at Socialdemokratiet ikke kan støtte det ændringsforslag. Det er da fuldstændig urimeligt, at vi skal levere varen, mens EU ikke skal.

Jeg vil godt spørge hr. Claus Larsen-Jensen, hvorfor Socialdemokratiet ikke kan støtte vores ændringsforslag om, at Nicetraktaten først træder i kraft, hvis og når der er optaget mindst fem medlemslande.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Hvis man går tilbage i Folketingets referater, vil man kunne se, at da Folketinget blev bedt om af den daværende regering at ratificere Amsterdamtraktaten, hørte vi stort set en enslydende tale som den, vi netop nu har hørt fra hr. Claus Larsen-Jensen i forhold til Nicetraktaten, nemlig at det var en helt afgørende forudsætning for

den udvidelse, som hr. Claus Larsen-Jensen taler så varmt for.

I virkelighedens verden handler det vel om, at man bare på helt traditionel vis dækker sig ind under udvidelsesdiskussionen for at få tilført EU mere magt, hvor det handler om at overføre kompetence fra de nationale lande til Europa-Kommissionen, EU's Ministerråd og Europa-Parlamentet. Det er den almindelige magtkamp, der foregår, hvor et flertal her i Folketinget desværre gang på gang lægger sig fladt ned i forhold til at være et blåt stempel for at give den her øgede magt.

Jeg synes, at hr. Claus Larsen-Jensen, når nu han behandlede det her med udvidelsen, burde have forholdt sig til den seneste konflikt om pengene, der er med de sydeuropæiske lande. Jeg synes, at han burde have forholdt sig til de overgangsordninger, der er diskussion om. Men ingen af de ting, som kan lægge knaster i vejen for den udvidelse, som hr. Claus Larsen-Jensen taler om er udgangspunktet for, at vi skal godkende Nicetraktaten, kom hr. Claus Larsen-Jensen ind på i sit ordførerindlæg.

Charlotte Antonsen (V):

Nu er det jo ændringsforslaget til Niceloven, som vi vedtager og diskuterer i dag. Derfor bliver jeg nødt til at spørge udenrigsministeren om, hvor meget ændringsforslaget er værd.

Ændringsforslaget, som Venstre for så vidt selvfølgelig støtter, taler om, at Europaudvalget skal give mandater i forbindelse med vores EU-beslutninger. Så man kan sige, at man skriver det ind, der har været praksis.

Problemet er, at praksis på det seneste har ændret sig. Der er opstået en vis slendrian blandt ministre i regeringen, og derfor har Europaudvalget et par sager kørende med henholdsvis arbejdsministeren og miljø- og energiministeren, som for at sige det ganske enkelt ikke tager Europaudvalgets mandatgivning alvorligt.

Derfor vil jeg meget gerne nu i dag, når vi behandler lovforslaget og ændringsforslaget, bede udenrigsministeren om at sætte en meget tyk streg under, at mandatgivningen i Europaudvalget skal tages alvorligt.

De to sager, jeg taler om, drejer sig for det første om miljø- og energiministeren, der under en debat i Folketingssalen den 8. maj 2001 om Kyoto påstår, at Europaudvalget har taget stilling til Kyoto og har taget stilling til den byrdefordeling, der er en konsekvens af Kyoto. Derudover siger miljø- og energiministeren ifølge referatet

den 8. maj 2001, at Danmark naturligvis ikke kan tilslutte sig nogen forpligtelser, uden at vi har taget stilling i Europaudvalget.

Det er jo lidt ejendommelige udtalelser, ikke mindst fordi jeg et par dage senere får bekræftet som et svar på et skriftligt spørgsmål af miljø- og energiministeren, at Europaudvalget aldrig nogen sinde har afgivet mandat i Kyotosagen. Derfor er der faktisk tale om en misinformation af Folketinget.

I dag er det så Europaudvalget, vi diskuterer, og der må man sige, at det, der er sket i denne sag, er, at Europaudvalget er blevet taget til indtægt for et mandat, som vi aldrig har givet. Og det er for mig at se næsten lige så slemt, som hvis man havde gjort det modsatte.

Så agter udenrigsministeren at tage mandatgivningen fra Europaudvalget alvorligt, også når vi taler om miljø- og energipolitik, for det er jo ikke uvæsentlige sager i EU?

Den anden sag vedrører arbejdsministeren. Arbejdsministeren har for nogle år siden i Europaudvalget fået mandat i deltidsspektativsagen. Forudsætningerne for, at Europaudvalget afgav mandat, og vi har jo skriftlig protokol i Europaudvalget, var, at det ikke ville kræve lovændringer i Danmark.

Hvad ser vi så i dag? Der ser vi et lovforslag fra arbejdsministerens side, som siger, at vi som følge af EF-direktivet om deltid er nødt til at ændre funktionærloven.

Det hænger simpelt hen ikke sammen, vi kan ikke give mandater i Europaudvalget, hvis forudsætningerne ændrer sig uden nogen anden begrundelse, end at der er gået nogle år.

Så et klart svar fra udenrigsministeren i dag, tak.

Lene Espersen (KF):

Det Konservative Folkeparti hilser også med tilfredshed, at Folketinget nu nærmer sig afslutningen af behandlingen af Nicetraktaten.

Vi har også den opfattelse, at Nicetraktaten er EU's udvidelsestraktat, og at det er et meget, meget, meget stort og væsentligt historisk skridt, der bliver taget med vedtagelsen af Nicetraktaten.

Der har været nogen kritik. Er man nået langt nok? Er man nået frem til de rigtige og de bedste resultater? Men det, man skal huske på, er, at EU-samarbejdet er et samarbejde mellem selvstændige nationer, og i den forstand må man altså også acceptere, at der er kompromiser, som

man må indgå, og at respekten for den enkelte nationalstat sættes meget, meget højt.

Derfor kan man sige, at på nogle områder nåede man ikke så langt, som Folketinget ønskede det, på andre områder nåede vi heldigvis det, vi skulle, og vi er meget, meget tilfredse med, at man med Nicetraktaten nu har gjort EU klar til udvidelsen.

Ligeledes synes jeg også, det er værd at præcisere, at man i forbindelse med Nicetraktaten også fik lagt sporene for, hvad der kommer til at ske i EU-debatten og i EU-samarbejdet de næste par år frem. Vi hilser stærkt velkommen, at f.eks. de nationale parlamenters rolle skal drøftes yderligere. Så vi ser meget frem til, at Nicetraktaten vedtages i Folketinget.

Til den diskussion, der er om ændringsforslagene, og ikke mindst det, at Europaudvalget nu indskrives direkte i Nicetraktaten, mener Det Konservative Folkeparti i lighed med Venstre, at der desværre på det seneste har været et par sager, som begynder at sætte spørgsmålstegn ved den mandatgivning og den arbejdsgang, vi har i Europaudvalget.

Jeg må sige, at jeg mener, det er meget uheldigt, selv om det måske er sjældent, at det sker, hvis vi har ministre, der tager Europaudvalget som gidsel i debatten her i Folketingssalen. Det er en usik, som vi simpelt hen ikke vil se.

Jeg mener, at i de konkrete sager har såvel miljøministeren som arbejdsministeren et gevaldigt troværdighedsproblem, og derfor forventer jeg naturligvis også, at udenrigsministeren her fra talerstolen bekræfter, at den mandatgivning, der bliver givet i Europaudvalget, og den måde, hvorpå mandaterne skal fortolkes, kan der overhovedet ikke stilles spørgsmål om, så den diskussion ikke får lov at fortsætte.

Den måde, som f.eks. miljøministeren har misbrugt ordføreren i en debat til at sige, at Europaudvalget har taget stilling til noget, vi aldrig er blevet spurgt om, er fuldstændig utilfredsstillende.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nu har vi så andenbehandlingen af regeringens ønske om at få ratificeret Nicetraktaten, og vi må fra Dansk Folkepartis side sige, at det er dybt utilfredsstillende, at Folketinget skal skynde sig at behandle den her lovgivning færdig på den her side af sommerferien.

Vi kunne forstå på hr. Claus Larsen-Jensens ordførerindlæg her tidligere, at det, der var magtpåliggende for Socialdemokratiet, var, at

Danmark kunne være det første land, som godkendte Nicetraktaten, det var sådan et særskilt ønske fra socialdemokratisk side.

Hvorfor i alverden dog det? Hvad ville være forkert ved, at Danmark måske var nummer 7, der godkendte Nicetraktaten, hvis det så betød, at Folketinget havde bedre tid til at gå tingene igennem, bedre tid til at få nogle svar fra regeringen, som jo ikke har været særlig villig til at give nogle klare svar på nogen af de knaster, der er omkring Nicetraktaten?

Vi synes altså, at den her måde, som flertallet har tilrettelagt det på, er utilfredsstillende, men det kommer ikke overraskende, for man har jo hele vejen igennem over for de andre integrationsivrige EU-lande forsøgt at holde fanen højt og sige, at Danmark bliver det første land, der godkender de her ændringer, som Nicetraktaten indeholder.

Jeg vil bare nævne et par ting i forhold til vores betækningsbidrag, som jeg synes er væsentlige at trække frem her:

Det ene er, at Nicetraktaten efter en eventuel godkendelse af et flertal her i salen burde sendes ud til en folkeafstemning, før den trådte i kraft. Det bør være sådan i Danmark, at det er befolkningens flertal, der afgør, hvor langt vi skal trækkes ind i EU-samarbejdet, og ikke et flertal her i Folketinget. Det har der også været tradition for i Danmark gennem mange år; der har været tradition for folkeafstemninger, uanset om det var nødvendigt efter grundlovens bestemmelser.

Vi husker, at det indre marked kun blev gennemført, fordi man spurgte befolkningen, da et flertal var imod her i Folketinget, og Amsterdamtraktaten er et andet eksempel på, at man har sendt mange ting til folkeafstemning, selv om der efter grundloven ikke var belæg for at gøre det. Man valgte at gøre det alligevel, for man sagde, at det var befolkningen, der skulle tage stilling.

Min påstand er, at havde Danmark stemt ja til euroen den 28. september sidste år, havde vi i dag stået i den situation, at vi skulle have en folkeafstemning om Nicetraktaten. Men fordi befolkningens flertal efter flertallets opfattelse har været vrangvilligt og ikke har ønsket at godkende det, flertallet kom med, forsøger man nu at gennemføre EU-initiativer og indføre ny EU-kompetence uden om befolkningen, og det er dybt utilfredsstillende set ud fra et demokratisk synspunkt.

Et af punkterne i forslaget til Nicetraktaten er, at man traktatfæster forslaget om europæiske partier som et helt særskilt integrationsinstrument, der skal sikre, at man nu også får europæiske partier, som det hedder. Vi har tidligere diskuteret det her i Folketinget – ja, diskuteret er måske så meget sagt, der var et forsøg på at få statsministeren involveret i en diskussion om det, men det ønskede han under ingen omstændigheder – og sagen er jo, at man nu laver nogle støtteordninger, så man traktatfæster muligheden i Nicetraktaten for at lave et A- og et B-hold af politiske partier i Europa. Punktet er skræddersyet til, at de integrationsivrige partier kan få støtte, mens de EU-skeptiske partier får utrolig svært ved at få det. Man må sige, det er en noget mærkværdig konstruktion, man her laver, hvor nogle partier er bedre end andre i EU-henseende, og det bliver traktatfæstet med Nicetraktaten.

En anden ting, som vi har diskuteret en del i Europaudvalget, og som selvfølgelig også er noget af det specielle ved Nicetraktaten, er jo, at man laver om på Kommissionens sammensætning. Når Unionen i givet fald når op på 27 lande, bliver der indført en rotationsordning, der gør, at Danmark ikke længere har en fast plads i den Kommission, som fortsat har eneret til at stille forslag i EU, og det er jo paradoksalt. Hvis man samtidig havde frataget Kommissionen enekompetencen til at stille forslag, kunne vi have en smule forståelse for, at man begynder at operere med sådanne tanker. Men at man i den institution, der alene har kompetence til at stille forslag, nu accepterer, at Danmark ikke fremover kan udpege en fast kommissær, og at de andre lande i øvrigt i stigende grad skal have indflydelse på, hvem det skal være, synes vi er meget utilfredsstillende. Det er et par af de områder, vi gerne vil trække frem.

Med hensyn til ændringsforslagene støtter vi forslagene 1-7, og der er et enkelt forslag, nr. 8, som vi ikke kan tiltræde. Hvis de ændringsforslag bliver vedtaget, vil det dog i det mindste betyde nogle små forbedringer af grundlaget for godkendelsen af Nicetraktaten her og nu, og specielt vil det betyde, at al den snak om, at vi skal skynde os at godkende af hensyn til udvidelsen, vil få mere vægt. Et af ændringsforslagene siger jo, at de ting, der skal ændres i EU for at kunne lave udvidelsen, først skal ske, når udvidelsen rent faktisk er blevet en realitet for de første fem landes vedkommende, og det synes vi er meget fornuftigt.

Noget helt andet er, at de østeuropæiske lande, som man gerne vil have med ind, gudskelov bliver mere og mere skeptiske over for, hvad det er, de involverer sig i. Vi synes, det er et sundhedstegn, at man kan se af de målinger, der bliver refereret fra en række østeuropæiske lande, at der er stigende skepsis over for hele projektet, og at man ikke længere bare lægger sig fladt ned og siger ja tak til hvad som helst, EU måtte byde de pågældende lande. Vi ser frem til, at der på et tidspunkt kommer folkeafstemninger i forbindelse med alle ansøgerlandene. Vi håber meget, det bliver den måde, de vælger at godkende et eventuelt medlemskab på, og vi er helt sikre på, at der på det tidspunkt vil være langt større skepsis, end der allerede nu ser ud til at være i en række af landene.

Susanne Clemensen (CD):

I CD hilser vi det naturligvis velkommen, at vi er ved at være ved vejs ende, og at Danmark snart kan ratificere Nicetraktaten. Jo mere vi smøler, jo mere vi venter, jo flere ændringsforslag Enhedslisten og Dansk Folkeparti fremfører, jo længere bliver udvidelsen rent faktisk forsinket. Hvis de ændringsforslag, som Enhedslisten og Dansk Folkeparti har stillet, og som vi skal stemme om i dag, virkelig kom igennem, hvis der virkelig var et flertal for dem her i Folketingssalen, ville det betyde, at Danmark pludselig stod i en situation, hvor vi skulle genforhandle Nicetraktaten, og det ville naturligvis betyde, at udvidelsen blev forsinket.

I CD mener vi ærlig talt, at vi skylder de nye demokratier i Øst- og Centraleuropa, at de snart kan blive medlemmer af EU. Det er efterhånden mange, mange år siden, vi sagde: Vi vil gerne have jer med her efter den kolde krigs ophør, og efter at Muren mellem Øst og Vest heldigvis blev nedbrudt. Derfor kan vi naturligvis heller ikke støtte de ændringsforslag, der er stillet af Enhedslisten og tiltrådt af Dansk Folkeparti.

Når det gælder ændringsforslaget om, at det nu præciseres, at det er Folketingets Europaudvalg, der giver mandat, vil jeg gerne sige, at det tilslutter vi os naturligvis i CD ud fra det synspunkt, at det har været praksis i snart 30 år. Men vi ser gerne, og det vil vi fortsat arbejde for, at mandatgivningen kommer til at ligge i de respektive fagudvalg, når det gælder fagområder, f.eks. miljø- eller transportspørgsmål, eller hvad det nu kan være. EU-politik er jo ikke længere kun et udenrigspolitisk anliggende. Det er i meget, meget høj grad også et indenrigspolitisk an-

liggende, og derfor skal lovgivning fra EU, f.eks. vedrørende miljø, ses i sammenhæng med den lovgivning, vi i øvrigt forbereder her i Folketinget, når det gælder miljøspørgsmål. Det bør kun være de overordnede, de koordinerende ting, f.eks. Danmarks ratifikation af Nicetraktaten og den slags, der skal ligge i Europaudvalget, men vi kan godt tilslutte os den foreliggende formulering på baggrund af den praksis, der har været i mange år.

Så vil jeg gerne slutte af med at tilslutte mig den kritik, som Venstres og De Konservatives ordførere har fremført, og opfordre regeringen til i fremtiden at tage mandatgivning i Europaudvalget mere alvorligt.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil godt bede fru Susanne Clemensen forklare, hvordan Enhedslistens ændringsforslag skulle kunne forsinke udvidelsen.

Det er korrekt, som hr. Thulesen Dahl var inde på, at vores ændringsforslag tager sigte på, at i denne situation, hvor et flertal i Folketinget absolut vil tromle Traktaten igennem i huj og hast, vil vi prøve at forhindre nogle af de ulykker, som kan forhindres. Der er ingen af ændringsforslagene, som på nogen måde forsinke udvidelsen, men de forsinke Traktaten, til vi ser, om der rent faktisk kommer en udvidelse.

Fru Susanne Clemensen må da være klar over, når hun har læst ændringsforslagene, at de netop ikke forsinke udvidelsen. Jeg spurgte den socialdemokratiske ordfører om det samme, men han ville ikke svare på spørgsmålet, for det kunne han ikke, så han undlod at tage ordet. Men jeg vil bede fru Susanne Clemensen forklare det.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Den socialdemokratiske ordfører både kan og vil svare, men ved rette lejlighed. Vi har haft flere store debatter i Folketinget om denne sag, vi har været turen rundt adskillige gange i Europaudvalget og har diskuteret tingene. Men sagen er, at problemet for Enhedslisten og også for Dansk Folkeparti er, at man sådan set ikke interesserer sig voldsomt meget for substansen i selve udvidelsen, men ønsker at finde nye sten på vejen, der grundlæggende kan blokere for, at vi virkelig får udvidelsen af EU. Vi går gerne ind i kernesubstansen på de enkelte områder, men vi vil bare ikke gentage debatten fra tidligere.

Formanden:

Jeg skal minde om, at en kort bemærkning er til ordføreren og ikke til den forrige ordfører.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg vil gerne spørge fru Susanne Clemensen, hvad rette tid og sted er efter hendes opfattelse. Er det ikke at stille spørgsmål efter et ordførerindlæg og så få svar? Det var jo lige præcis det, der blev gjort over for hr. Claus Larsen-Jensen, men han tog ikke ordet og svarede på de spørgsmål, som relaterede sig direkte til udvidelsen i forhold til Traktaten, som var omdrejningspunktet i ordførerindlægget.

Rette tid og sted må da være at svare på de spørgsmål, der bliver rejst i kølvandet på ens ordførerindlæg, og derfor må jeg spørge fru Susanne Clemensen, om hun er enig med den socialdemokratiske ordfører, når han siger, at udvidelsen er en realitet efter dette her. Det var det indtryk, man fik. Han kom overhovedet ikke ind på de knaster, der jo tegner sig med hensyn til de sydeuropæiske landes økonomiske krav og heller ikke på spørgsmålet om overgangsordninger og den stigende skepsis, som gudskelov kan ses i en del af de øst- og centraleuropæiske lande.

(Kort bemærkning).

Susanne Clemensen (CD):

Vi ved jo alle sammen godt, at hvis denne Traktat bliver forsinket, betyder det i realiteten, at så bliver udvidelsen også forsinket. Den er forudsætningen for, at vi kan komme videre i forhandlingerne med de øst- og centraleuropæiske lande, som gerne vil optages i EU. Det mener jeg er helt klokkeklart.

Vi skulle sådan set allerede være nået frem til det med Amsterdamtraktaten, men her kunne landene jo ikke komme til enighed, bl.a. om stemmевægten i Rådet og Kommissionens størrelse og den slags. Det er et samarbejde mellem mange lande, som skal være enige, og det er svært. Der er mange nationale interesser på spil, og derfor er det jo, man må sige, at der er nogle lande, som ikke har den samme store interesse i udvidelsesprocessen, som vi f.eks. har i Danmark.

Derfor kan det heller ikke nytte noget, hvis vi begynder at sætte spørgsmålstejn ved det, der er kommet ud af det, for så risikerer vi altså bare at sætte udvidelsesprocessen i stå. Det mener jeg

er en realitet, og derfor skal vi naturligvis ratificere Nicetraktaten.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil godt spørge fru Susanne Clemensen, om hun ikke godt vil forklare sig lidt mere konkret. Hendes argumenter er, at »det er jo klokkeklart«, »det kan alle se« og lignende bemærkninger, men det er jo ikke egentlige argumenter.

Fru Susanne Clemensen er vel enig med mig i, at den gældende traktat, Amsterdamtraktaten, sagtens kan rumme en udvidelse på fem lande. Man behøver ingen som helst traktatændringer, så man kan bare gå i gang.

Foreløbig er der ingen udsigt til, at der optages mere end fem lande, og så kommer de store lande og siger: Nu vil vi have noget mere magt på de små landes bekostning og på Folketingets bekostning. Så siger fru Susanne Clemensen:

Det må I da gerne få, det vil vi da gerne gå med til, også selv om det skulle vise sig bagefter, at der slet ikke kommer mere end fem lande ind, og det hele var unødvendigt. De store lande skal da endelig have noget mere magt, det synes vi er helt fint.

Men det hænger jo slet ikke sammen, og derfor vil jeg godt bede om en lidt mere indholdsrig forklaring på, hvorfor der skal være dette hastværk, og hvorfor man skal aflevere Folketingets rettigheder til de store lande helt gratis og uden sikkerhed for, at det, man påstår skulle være forudsætningen, nogen sinde bliver opfyldt.

(Kort bemærkning).

Susanne Clemensen (CD):

Jeg gør mig ikke nogen forhåbninger om, at Enhedslisten og CD skal kunne blive enige om, hvad der er realiteterne i denne sag, men i CD fastholder vi altså, at realiteterne er, at hvis vi ikke får ratificeret Nicetraktaten, får vi heller ikke udvidelsesforhandlingerne på plads og dermed optaget de øst- og centraleuropæiske lande.

Jeg er meget uenig med hr. Keld Albrechtsen i, at det kun er fem lande, der ser ud til at blive optaget. Vi håber og tror, at hvis vi rigtig lægger os i selen i Danmark og i de andre EU-lande, kan vi få en udvidelse her i første omgang gerne med op til 10 lande. Det er i hvert fald det, vi satser på, og som vi også har hørt, at udenrigsministeren satser på.

Det er jo netop også, fordi vi får mange små og mellemstore lande ind i EU, at det er natur-

ligt at se på magtbalancen i Rådet, der ændrer sig. Det er klart, at de store lande naturligvis ikke bare kan godskrive, at mange små lande får meget mere indflydelse end i dag. I dag har de små lande faktisk ret stor indflydelse i forhold til de store.

Formanden:

Så går vi videre i ordførerrækken. Det ser ud til at være hr. Keld Albrechtsen.

Keld Albrechtsen (EL):

Hvad angår ændringsforslaget om at udsætte Nicetraktaten, indtil det viser sig, om der rent faktisk bliver optaget mere end fem lande, må jeg konstatere, at den socialdemokratiske ordfører ikke vil diskutere problemet. Det forstår jeg godt.

For debatten, som vi lige har oplevet den med fru Susanne Clemensen, illustrerede jo med al tydelighed, at flertallet simpelt hen ikke er i stand til at forklare, hvorfor det skulle være nødvendigt at sætte Nicetraktaten i kraft på nuværende tidspunkt, hvor vi ikke ved, om der nogen sinde bliver optaget mere end fem ansøgerlande. Det lykkedes ikke fru Susanne Clemensen at forklare det.

Der var ingen andre af flertallets ordførere, som ønskede at bidrage til forklaringen, og situationen er den ganske enkle, at flertallet simpelt hen ikke kan besvare spørgsmålet.

Fru Susanne Clemensen håbede og troede. Det var hendes hovedargument. Hun håbede og troede.

Jeg synes, det har været trist at opleve også i forbindelse med udvalgsarbejdet, at flertallet i Folketinget i den her sag faktisk har vist en fuldstændig manglende interesse for de mange og dybt alvorlige problemer, som knytter sig til den stribe af indviklede traktatbestemmelser, som man her vil sætte i kraft for den danske befolknings vedkommende uden at spørge befolkningen.

Så kunne man da i det mindste tage sig den nødvendige tid. Når man nu vil køre det her hen over hovedet på befolkningen uden en folkeafstemning, så kunne man da i det mindste forlange, at flertallet her i Folketinget ville tage de problemer alvorligt, der rent faktisk er i hver eneste af artiklerne i denne dybt komplicerede traktat.

Men jeg kan se, når jeg kigger ud over ordførerne, at heller ikke min påpegning af problemet her i og for sig interesserer ordførerne en bønne.

Man har besluttet, at denne sag ikke vedrører befolkningen. Den vedrører ikke offentligheden. Den skal bare administrativt køres igennem i udvalget. Og Keld Albrechtsen kan sådan set holde alle de taler, han vil, for det rager flertallet en papand, hvad der bliver sagt, og hvilke spørgsmål der bliver stillet.

Og det er sådan, selv om vi f.eks. kan dokumentere, at den forudsætning og betingelse, som SF's hovedbestyrelse vedtog at sige ja til Nice-traktaten på, nemlig at det skulle sikres ved en fortolkning her i Folketinget, at det ikke kunne medføre udliciteringer på forskellige offentlige områder, heller ikke blev opfyldt.

Jeg kan se, at det problem aldeles heller ikke optager SF, som vistnok slet ikke har nogen ordfører på sagen til stede under den her debat. Men herregud, hvorfor skulle man da også have en ordfører til stede i sådan en sag, der bare handler om at trække en traktat ned over hovedet på den danske befolkning uden en folkeafstemning. Det er der da ingen grund til at sige noget om endsige have en ordfører til stede til at svare på spørgsmålene. Det illustrerer jo sådan set meget godt, hvordan det her behandles i Folketingssalen i øjeblikket.

Jeg synes, det er deprimerende for vores demokrati at se noget sådant ske på den måde, som det gør.

Og så er der spørgsmålet: Hvorfor skal det absolut igennem her i maj måned?

Den eneste forklaring, jeg kan se, er, at man ønsker at give et signal, der kan indvirke på den irske folkeafstemning. Det er jo sådan, at man i Irland har et mere demokratisk system end i Danmark. For i Irland holder man rent faktisk en folkeafstemning om Nicetraktaten.

Jeg kan ikke se anden forklaring på det her hastværk, der er i dag omkring godkendelsen af Nicetraktaten, at det er, fordi man vil forsøge på at påvirke en irske befolkning i sin folkeafstemning.

Jeg tror faktisk, at når den irske befolkning hører om, med hvilken apati og mangel på interesse, det danske Folketing har forholdt sig til den her traktat, så vil en godkendelse af traktaten her i Folketinget ikke give flere jastemmer i den irske folkeafstemning, men det vil tværtimod fylde mange irere med stolthed over, at de dog har et demokrati, hvor man får lejlighed til at tage stilling til forfatningsændringer. For det er jo forfatningsændringer, vi reelt snakker om ved en regulær folkeafstemning.

Så jeg tror ikke, at den tanke, at man på den måde forsøger at påvirke den irske befolkning, rent faktisk bliver en succes for flertallet.

Når vi ser på de konkrete ændringsforslag, må vi konstatere, at man altså vil gennemtrome traktaten, uanset at det er uklart, om der nogen sinde kommer den udvidelse med mere end fem lande, som man påstår, at det hele skulle tjene til.

Vi må også konstatere, at flertallet agter at vedtage traktaten, selv om det er blevet klarlagt, at der ikke er den vetoret over for en rotationsordning, hvor Danmark mister sin kommissærpost, som ordførerne her under førstebehandlingen i Folketingssalen påstod fandtes, nemlig at Danmark så på det tidspunkt kunne sige nej til at miste den danske kommissær. Det er blevet klarlagt i udvalget, at den vetoret ikke eksisterer. Der bliver en rotationsordning, og Danmark kommer i perioder til at miste sin kommissærpost. Og det ændringsforslag, Enhedslisten har stillet om det spørgsmål, bliver stemt ned.

Det vil sige, at det altså er fastslået, at selv om Danmark med sikkerhed mister sin kommissærpost i perioder, vil man alligevel vedtage traktaten, og det, man sagde ved førstebehandlingen, som forskellige ordfører forsøgte på at bilde befolkningen ind – at vi bare kunne sige nej til det – står altså klart: Det kan vi ikke.

Man vil vedtage traktaten, selv om den indeholder en bestemmelse, som med sikkerhed vil føre til diskrimination mod danske partier. Det er en traktatbestemmelse, som vil medføre, at man indfører en støtteordning, hvor parlamentsgrupper i Europa-Parlamentet, som hidtil bare har taget af kassen på ulovlig vis, nu skal have de samme penge gennem en ordning, der bliver lovliggjort, men på en sådan måde, at en række danske partier, der stiller op til parlamentsvalget, vil blive afskåret fra at modtage støtte. Man indbygger princippet om diskrimination mod danske unionsmodstanderbevægelser og -partier direkte i traktaten.

Det har Enhedslisten også stillet et ændringsforslag om. Det ændringsforslag bliver støttet af Dansk Folkeparti, men derudover stemt ned. Dermed godkender i dag et flertal her i Folketinget, at der indføres diskrimination mod unionsmodstandernes partier og bevægelser ved fordeling af midler fra EU's kasse, hvor de store partigrupper har formået at indrette et system, hvor et kæmpe sugerør er stukket ned i kassen med den virkning, at Europa-Parlamentets budget til næste år skal forhøjes til over 1 mia. euro. 1 mia.

euro er det lykkedes dette parlament at nå op på i bevillingen.

Men det gør altså ikke noget indtryk på flertallet, og man stemmer bare ændringsforslaget ned.

Vi har også stillet et forslag om, at den forudsætning for det danske EF-/EU-medlemskab, som Folketinget fastslog i 1986 for at få EF-pakken igennem, det løfte, at Luxembourgforligets vetoet eksisterer, skal sikres, for den falder nemlig væk med vedtagelsen af Nicetraktaten. Heller ikke det ændringsforslag vil man vedtage. Nu afskaffer man Luxembourgforligets vetoet ved en administrativ afgørelse hen over hovedet på befolkningen; den forudsætning, som lå til grund for vedtagelsen af de gældende traktater.

Jeg skal slutte med at fastslå, at der også ved traktaten – og det er et ændringsforslag, vi har stillet – overføres magt til embedsmændene i Bruxelles til at overtage Danmarks plads ved bordet i verdenshandelsorganisationen WTO, hvor det fremover vil være sådan, at Danmark altså nu frivilligt afgiver sin plads ved bordet. Vi fik ellers under eurofolkeafstemningen at vide, at det der med at have en plads ved bordet var det mest afgørende af alt. Men nu afgiver Danmark altså sin plads i WTO og overlader den til embedsmændene i Bruxelles.

Jeg må sige, at når jeg ser på listen over tilbageskridt i den her traktat og nedstemningen af de beskudte ændringsforslag, Enhedslisten har stillet her i dag, så må jeg sige til flertallet: Velkomme!

(Kort bemærkning).

Knud Erik Hansen (SF):

Vi har i SF haft den samme bekymring, som Enhedslisten åbenbart stadig væk har, om at man gennem handelsaftaler kunne udlicitere en stor del af vores sundhedsvæsen og andre offentlige ydelser, så det har bekymret os meget.

Men det er vores vurdering – også med det, der står i betænkningen, der er vi ikke enige med hr. Keld Albrechtsen – at der faktisk er dæmnet så meget ind omkring, hvad EU kan lave, at vores tolkning af det er, at det kan EU ikke gå ind og lave. Det er baggrunden for, at vi ikke har bekymringen mere på det område.

Det er klart, at det også var en del af vores hovedbestyrelses bekymring, men ikke en absolut forudsætning. Men vi mener, at det er afklaret.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes, det er meget beklageligt, at SF nu be giver sig ind på den metode, som ellers er den gangbare og normale metode for regeringer her i landet, når det gælder EU, nemlig at man uddeler løfter, som ikke kan indfries.

Jeg vil gerne citere fra den bemærkning i betænkningen, som hr. Knud Erik Hansen nu mener løser problemerne. Der står: »Med andre ord giver traktaten nu sikkerhed for, at der ikke i handelsforhandlinger kan ske noget på miljøområdet eller sundhedsområdet, som ikke på tidspunktet for indgåelse af aftalen ville være muligt internt i EU.«

Det vil sige, at man fastslår, at det, som tidligere kunne gøres med enstemmighed og med Danmarks deltagelse direkte ved bordet, nu kan gøres af embedsmændene i Bruxelles på Danmarks vegne med flertalsafgørelser uden vetoet, og det vil sige, at vi ikke længere har snor i det. Det betragter hr. Knud Erik Hansen så som en garanti. Hr. Knud Erik Hansen tror åbenbart på, at kommissærerne i Bruxelles kan stå inde for de beslutninger, som SF's hovedbestyrelse har truffet.

Jeg lider ikke af den samme optimisme med hensyn til kommissærerne i Bruxelles, det må jeg sige til hr. Knud Erik Hansen.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Hansen (SF):

Næh, det gør vi såmænd heller ikke. Men det, vi vil bygge vores holdning på, er en vurdering af, hvad der står i teksten, og hvorledes man kan tolke teksten.

Formanden:

Hr. Jann Sjursen som ordfører.

Jann Sjursen (KRF):

Da Kristeligt Folkeparti ikke er betænkningberettiget i Europaudvalget, vil jeg gerne her ved andenbehandlingen tilkendegive vores stillingtagen til de stillede ændringsforslag.

Jeg kan sige, at vi ikke kan støtte de af Enhedslisten stillede ændringsforslag. Vi støtter den danske ratifikation af Nicetraktaten både med de fordele og de ulemper, der er i den, og vi ønsker ikke at gøre den til et tagselvord. I forhold til det af udvalget stillede ændringsforslag, så kan vi naturligvis støtte det.

For os er det helt afgørende, at Danmark ratificerer Nicetraktaten, og vi synes sådan set også,

det er udmærket, at vi kan blive det første land, der måske gør det, for Nicetraktaten er et symbol på, at vi ikke bare fra dansk side, men altså også fra EU's side siger ja til udvidelsen. Det er en politisk forudsætning for, at udvidelsesforhandlingerne kan blive tilendebragt forhåbentlig for en række landes vedkommende og gerne under det danske EU-formandskab næste år.

Jeg vil godt sige ikke mindst i forhold til hr. Keld Albrechtsen, som for lidt siden og indtil flere gange også i denne debat har talt om, at nu bliver denne her traktat tromlet igennem, og at vi ikke har haft nogen debat, og at ordførerne heller ikke gider at debattere med hr. Keld Albrechtsen: Det holder jo simpelt hen ikke vand.

Jeg er enig i, at det kunne være en god idé, at Nicetraktaten var blevet sendt til folkeafstemning, for det havde været en måde at få hele nogle sår på, som ikke mindst blev brudt op i forbindelse med euroafstemningen sidste år. Men når det er sagt, vil jeg også sige, at jeg synes, at alt det andet, som hr. Keld Albrechtsen, ja, undskyld udtrykket, har brokket sig over her i dag, simpelt hen ikke holder vand.

Der har været masser af debatter, også her i Folketingssalen, om Nicetraktaten, og når jeg selv efterhånden ikke orker mere at gå i clinch også på det grundlag, som hr. Keld Albrechtsen tilvejebringer i debatten, så er det, fordi der ikke er noget nyt under solen i forhold til de synspunkter og argumenter, som hr. Keld Albrechtsen også fremfører her i dag. Det alene er grunden, vil jeg sige til hr. Keld Albrechtsen.

Så vil jeg sige, at uanset at vi fra Kristeligt Folkepartis side ønskede Nicetraktaten sendt til folkeafstemning, så accepterer vi den fremgangsmåde, som et stort flertal har truffet om, at man skulle gøre det her i Folketingssalen, nemlig at den skulle ratificeres, uden at befolkningen var blevet spurgt i mellemtiden. Vi synes ikke, det var klogt, i forhold til det behov der har været for at bygge bro. Men det er på fuldstændig legalt grundlag, og den bliver ikke af den grund mere tromlet igennem, end hvis man havde gjort det på en anden måde. Det synes jeg dog trods alt også hører med i den store sammenhæng.

Så jeg synes ærlig talt, at hr. Keld Albrechtsen må bide sig selv i tungen i forhold til, hvad han sagde tidligere om, hvorfor vi andre ikke vil mere osv. Vi orker simpelt hen ikke mere, for de argumenter, de synspunkter, hr. Keld Albrechtsen fremfører igen og igen, er de samme. Og selv politikere kan jo blive trætte af gudsendelser.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Når det lyder som en gentagelse for hr. Jann Sjursen, er det måske, fordi mange af de argumenter, vi hører som forudsætning for, at vi nu skal stemme ja til Nicetraktaten, hørte vi også i forbindelse med Amsterdamtraktaten. Det var nøjagtig de samme argumenter, der blev bragt på banen dér. Så fandt man efterfølgende ud af, at nå nej, forudsætningerne for den dér udvidelse var ikke på plads alligevel, så nu skulle vi lige have Nicetraktaten.

Og nu, når Nicetraktaten er ratificeret, finder man lige pludselig ud af, at der er noget med overgangsordninger og nogle knaster på vejen, som vi ikke har kunnet få nogen til at redegøre nærmere for her i dag – de sydeuropæiske lande i forhold til økonomien osv., nogle folkeafstemninger, der måske ikke ender med et ja til tiltrædelse af EU, men det modsatte – og så falder det hele på gulvet. Derfor kan jeg godt forstå, at hr. Jann Sjursen synes, at noget af det her er gentagelser.

Men jeg vil spørge om et par konkrete ting. For det først: Hvorfor har Kristeligt Folkeparti og for den sags skyld også SF ikke gjort det til en betingelse for ratifikation, at befolkningen godkendte den ved en folkeafstemning?

Hvis det virkelig ligger de partier så meget på sinde, som man udadtil gerne vil give indtryk af, jamen så kunne man da have sagt, at det var forudsætningen for et ja. Det ville have lagt et helt anderledes pres på flertallet herinde, hvis de to partier havde sagt det sammen med Enhedslisten og Dansk Folkeparti.

Jeg når ikke det andet spørgsmål, det må jeg komme med i anden omgang.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg må indrømme, at hr. Jann Sjursens bemærkninger er meget vanskelige at forstå, al den stund det faktisk er første gang, at Folketinget har lejlighed til at diskutere de ændringsforslag, som Enhedslisten har stillet, og som altså er nye elementer i denne debat. Derfor er det mærkeligt at høre, hvis disse ting indgår i hr. Sjursens erindring fra første behandling, for dér var de faktisk ikke med.

Når vi så f.eks. har spurgt den socialdemokratiske ordfører, hvad han mener om de forslag, som vi har fremsat i dette møde, har svaret været larmende tavshed.

Så jeg ved ikke, om hr. Sjursen måske er helt på niveau med udviklingen i den her sag; det kunne der være noget der tyder på at han ikke er.

Og så må jeg sige, at jeg simpelt hen er dybt skuffet over hr. Sjursens tilbagefald på det demokratiske område. Jeg havde faktisk forstået det sådan, at Kristeligt Folkeparti mente, det var vigtigt, at befolkningen bliver spurgt. Nu mener Kristeligt Folkeparti, at nå ja, det var da måske nok meget godt, men så vigtigt er det da heller ikke. Det skuffer mig at høre, men det må vi jo notere os.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

Hvis hr. Keld Albrechtsen så ville holde sig til at diskutere sine ændringsforslag ikke mindst i debatten i dag, ville det jo være helt fint, men det har hr. Keld Albrechtsen jo ikke gjort. Og det var bl.a. baggrunden for, at jeg sagde det, jeg sagde i mit ordførerindlæg.

Når det så gælder spørgsmålet omkring folkeafstemning, er vi jo altså i den situation – det er både til hr. Thulesen Dahl og til hr. Keld Albrechtsen – at der skal 90 mandater til et flertal her i Folketinget. Og uanset om vi havde gjort det til en forudsætning for dansk ratifikation og vores tilslutning hertil, at der skulle være en folkeafstemning, ville den proces, Folketinget har været igennem her, ikke have været udemokratisk. Ifølge grundloven kan Folketinget gennemføre en dansk ratifikation, som det nu sker ved tre behandlinger her i Tinget og en endelig afstemning senere i denne folketingsssamling. Det er ikke udemokratisk.

Men jeg synes, det er uklogt, og det har jeg sagt ved flere lejligheder, at regeringen og et flertal her i Folketinget ikke har valgt at sende Nicetraktaten til folkeafstemning, for demokrati er ikke bare sådan nogle formelle beslutningsprocesser, som finder sted her i Folketingssalen, men også en dialog, en samtale, som foregår i befolkningen og i en debat forud.

Men at sige, at det her er udemokratisk, hvor man bare bulldozer noget igennem, synes jeg næsten er at udvise mangel på opfattelse af, hvad grundloven rent faktisk også foreskriver i denne her sammenhæng.

Jeg skal gerne gentage, at jeg synes, det er uklogt, at man ikke har taget en folkeafstemning om Nicetraktaten. Jeg synes, det havde været godt efter euronejet sidste år, hvor et stort flertal i Folketinget blev underkendt af befolkningen,

at man da havde taget debatten én gang til, og jeg er så i øvrigt sikker på, at det ville være blevet et klart ja fra befolkningens side, om man havde gjort det, og så havde man faktisk fået helet nogle sår, som vi har brug for at hele.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg må altså sige til hr. Jann Sjursen, at han ikke har hørt meget efter de indlæg, som har været. Vi har rent faktisk her i debatten – fra min side i hvert fald – udelukkende holdt os inden for rammen af de ændringsforslag, der er stillet, og som er nye.

Så hr. Jann Sjursen har simpelt hen ikke opfattet, hvad den her debats tema har været. Det har netop været Enhedslistens ændringsforslag, og jeg har i hvert fald ikke udtalt mig f.eks. om det spørgsmål, som vi diskuterede så meget ved førstebehandlingen, som hr. Sjursen nu genrejser, nemlig spørgsmålet om forholdet til grundloven.

Jeg tror ikke på, at forholdet til grundloven er ordentligt afklaret i den her sag, men det har jeg ikke stået og gentaget ved den her debat. Det havde vi en lang debat om under førstebehandlingen.

Så glæder det mig, at hr. Sjursens demokratiske sans er ved at vågne til live igen stærkt påvirket af den kritik, han nu bliver udsat for. Det her har jo meget stor betydning for fremtiden, for der kommer jo en ny traktat i 2004, og statsministeren har ikke villet give noget tilsagn om, at befolkningen skal have lov til at tage stilling til den forfatning for en føderation, der kommer i 2004. Den risikerer vi også bliver gennemført hen over hovedet på befolkningen. Derfor er det et meget dybt demokratisk underskud, der er ved at blive opbygget, og derfor glæder det mig, at hr. Jann Sjursen nu måske er ved at komme op på sporet igen.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nu kan man jo altid vurdere sine egne evner, og hr. Jann Sjursen vurderer så åbenbart Kristeligt Folkepartis og SF's evner som meget små, fordi han alene ser det i forhold til, hvad der kan skabes flertal for.

Jeg tror faktisk – måske med lidt større respekt for de to partiers indflydelse, end de selv vil gøre det til nu – at det vil have en utrolig stor påvirkning over for flertallet, hvis de to partier sagde, at en forudsætning for et ja her i salen til

Nicetraktaten er, at befolkningen får lejlighed til at tage stilling til spørgsmålet. Dels fordi jeg tror, at i forhold til den diskussion, der udspandt sig efter den 28. september sidste år, er det vigtigt for flertallet at vise, at man har nogle af de partier, som anbefalede et nej, med på vognen i det her projekt, og derfor tror jeg, det ville betyde noget af den grund, dels fordi jeg også tror, det vil betyde noget på grund af grundlovens regler, hvis der nu på et senere tidspunkt viser sig at ligge suverænitetssafgivelse i projektet, måske ved en retlig behandling. Så tror jeg, det betyder noget for regeringen at vide, at der har været et fem sjettedeles flertal for godkendelsen af Nicetraktaten her i Folketinget. Det ville der ikke være på den anden måde, så derfor tror jeg faktisk, det betyder mere, end de to partier ønsker at gøre det til, fordi man har bestemt sig for at ville sige ja under alle omstændigheder, også selv om man ikke får det igennem med, at befolkningen bliver spurgt.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

Jeg takker for tilliden fra hr. Kristian Thulesen Dahl – det får vi jo så ikke lejlighed til at få afprøvet i praksis.

Jeg vil godt sige til hr. Keld Albrechtsen med hensyn til demokratidiskussionen, der så kommer op, og grundlovsdiskussionen – nu var det ikke lige mig, der foranledigede den diskussion – som afrunding på mit indlæg her i ordførerdebatten, at selvfølgelig er vi meget optaget af demokratiaspektet i hele EU-diskussionen, ikke bare i forhold til, hvordan EU's institutioner fungerer, men at vi rent faktisk også herhjemme sørger for, at det demokratiske underskud, der er i debatten og mellem folkevalgte og befolkning, bliver elimineret, for det er et vigtigt ærinde. Og det er jo i den sammenhæng, jeg tidligere har bragt folkeafstemningen ind i debatten som én måde i hvert fald at kunne gøre det underskud mindre på, som jeg ser det lige her i øjeblikket.

Men uanset folkeafstemning eller ej – den får vi jo så desværre ikke – så mener jeg, at der fortsat er brug for, at de politiske partier tager debatten, ikke bare her i Folketingssalen, men selvfølgelig også i befolkningen. I Europaudvalget har man jo arbejdet med – og det er der en bred enighed om – at den debat skal intensiveres. Oplysningsindsatsen skal også forstærkes, og der synes jeg trods alt, det er vigtigt, som også formanden for udvalget gjorde rede for tidligere i debatten, at det er alle Folketingets partier enige

om, og derfor synes jeg, uanset at jeg stadig væk går ind for en folkeafstemning om Nicetraktaten, at de elementer er det vigtigt at have med i det samlede billede.

Der er i diskussionen omkring EU ikke kun dem, der er demokrater, og så dem, der er diktatorer i dansk politik. Faktisk oplever jeg også, at de partier, som måske ikke mindst i forbindelse med euroafstemningen advokerede stærkt for et ja til euroen, er optaget af og også godt kan se, at det er vigtigt, at befolkningen kommer med i projektet. Det vil vi selvfølgelig fortsat – og det er jeg sikker på at Enhedslisten også vil – være med til at holde disse partier fast på.

Udenrigsministeren (Mogens Lykketoft):

Jeg har det en lille smule ligesom hr. Sjursen, når jeg skal diskutere med hr. Keld Albrechtsen. Vi hørte nogle interessante påstande fra hr. Keld Albrechtsen om en udvidelse, der var ved at bryde sammen, og at det var tvivlsomt, om EU nogen sinde blev udvidet med mere end fem lande. Det tror jeg ikke har noget som helst for sig.

Der vil være store vanskeligheder, der skal overvindes i optagelsesforhandlingerne, der vil naturligvis være nogle lande, der tager længere tid for end andre, der skal laves kompromiser om overgangsordninger, nogle, som de nuværende medlemslande meget stærkt ønsker i stil med, hvad der var tilfældet, da de sydeuropæiske lande blev optaget i 1980'erne, der vil være nogle overgangsordninger, der skal laves af hensyn til ansøgerlandene.

Jeg mener, at det er helt afgørende vigtigt, at den danske position er: Vi ønsker at færdiggøre forhandlingerne om optagelse med så mange af ansøgerlandene som muligt så hurtigt som muligt, og vi skal bidrage konstruktivt til at finde de kompromiser, der gør det muligt, for den risiko, der kan være, for, at den folkelige forståelse for udvidelsen eroderer i ansøgerlandene, måske også i nogle af de nuværende lande, bliver kun større ved, at den reelle beslutning om udvidelsen udskydes. Derfor er de nødvendige kompromiser om overgangsordninger det, som kan sikre, at en udvidelse finder sted og finder sted hurtigt. Det er det, vi arbejder på, og jeg er fortrøstningsfuld med hensyn til, at det vil lykkes.

Men der skal ikke være nogen som helst illusioner. Der bliver mange kriser undervejs, der bliver mange nødder, der skal knækkes. Det er der i og for sig ikke noget nyt i. Sådan er det al-

tid, både når EU skal udvides, og når dette Folkeeting på alle mulige andre områder skal træffe besværlige beslutninger af stor rækkevidde.

Jeg mener, det er korrekt at sige, som de fleste ordførere også har været inde på det, at Nice-traktaten er EU's udvidelsestraktat, det er den, der giver os grundlaget, hvorpå vi kan færdiggøre de her forhandlinger og bringe vores nye demokratiske naboer i Øst- og Centraleuropa ind i det samarbejde, der i snart mange årtier har givet os stor stabilitet og høj velstand.

Der har været rejst en række spørgsmål, som jeg mener er besvaret udtømmende under udvalgsbehandlingen, omkring forholdet til grundloven osv. Jeg er ikke spor i tvivl om, at den fornuftige måde at tage stilling til EU-traktater på er at holde sig til grundlovens bestemmelser og kun anvende folkeafstemning, når det er påkrævet for at få traktatændringer gennemført. Derfor kan der selvfølgelig heller ikke svares på, hvad der skal ske med en mulig traktat i 2004. Vi må kende indholdet, før vi kan svare på det.

Fru Charlotte Antonsen og fru Lene Espersen har været inde på ændringsforslaget om mandattgivning. Og der kan jeg kun sige, at efter min opfattelse indskriver man med dette ændringsforslag den praksis, som gælder, der sker ikke nogen ændret praksis, og vi skal selvfølgelig gøre os umage for, at den også overholdes til Europaudvalgets tilfredshed.

Jeg føler mig ikke rustet til at gå ind i de eksempler, der er nævnt på diskussioner, man har med arbejdsministeren og miljøministeren, men jeg vil godt sige mere overordnet, at vi skal fastholde den praksis, at det er Europaudvalget, der giver mandatene, og har der været misforståelser, så må de rettes.

Det sidste, jeg vil sige, er sådan set bare, at Nicetraktaten jo ikke bare er afslutningen på et kapitel, men forhåbentlig også indledningen til en ny og meget konstruktiv diskussion om Danmarks placering i Europa og om Europas fremtid i det hele taget.

Som jeg har orienteret Europaudvalget om, så vil den hvidbog, regeringen arbejder med, der forhåbentlig giver et godt, men selvfølgelig ikke det eneste mulige grundlag for den diskussion, udkomme den 12. juni, og jeg ser frem til, at vi så, som jeg forstår, at de fleste har været indforstået med, tager en større diskussion på grundlag af hvidbogen i løbet af efteråret her i Folketinget. Også med henblik på at Folketinget i sin helhed får lejlighed til at forholde sig til dagsor-

denen for det europæiske rådsmøde, der skal være i Belgien i december, og hvor retningslinjerne for den næste regeringskonference eller forberedelsen af den, modellen, der skal vælges, den folkelige deltagelse i det, dagsordenen for det, kan blive lagt fast med Folketingets fulde deltagelse.

Formanden:

Jeg har noteret fem korte bemærkninger. Først hr. Thulesen Dahl.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Der er én udtalelse, udenrigsministeren kommer med her i sin tale, som jeg specielt synes er værd at notere sig, nemlig udtalelsen om, at vi kun skal have folkeafstemninger i Danmark om EU-forhold, når det er påkrævet, som udenrigsministeren formulerede det.

Det betyder jo faktisk, at vi her står ved et vendepunkt i forhold til den årelange tradition, vi har i Danmark for at holde folkeafstemninger, når det ud fra en politisk vurdering er betydningsfulde ændringer, der sker i EU-samarbejdet og netop ikke alene ud fra en vurdering af, om det er påkrævet efter grundloven.

Det er meget, meget beklageligt, at vi er nået dertil, at et flertal i Folketinget, selvfølgelig ansøret af nejdet den 28. september sidste år, har bestemt sig for i alle de situationer, hvor man kan komme af sted med det, at sætte befolkningen ud på et sidespor og sikre, at befolkningen under ingen omstændigheder skal spørges om noget som helst EU-politisk, når det overhovedet er muligt at undgå.

Det er helt fatalt for den demokratiske EU-debat, som vi ellers burde have, og som burde have været en følge af nejdet den 28. september sidste år.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Jeg bliver altså nødt til igen at tage ordet om mandattgivningen i Europaudvalget.

Det er udmærket, at ministeren står her og siger, at man er glad for praksis, men det nytter jo ikke noget, når man fra Folketingssalen og fra skriftlige spørgsmål den 10. maj i regeringen må være klar over, at det hele sejler i øjeblikket.

Der er tale om en i den grad løsagtig håndtering af Europaudvalgets mandater, og miljøministeren har stået og fortalt usandheder i Folketingssalen den 8. maj, så ministeren kan ikke

bare sige, at det er nogle diskussioner, der foregår i Europaudvalget. Det kan simpelt hen ikke være rigtigt, at ministeren ikke er klar over, hvad der foregår, når vi taler om Europaudvalgets mandatgivning.

Derfor vil jeg gerne bede om et meget klart svar på, om ministeren agter at bistå Europaudvalget i at få rettet op på denne her situation og få sagt til de to ministre, at Europaudvalgets mandatgivning det er alvor.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Med udenrigsministerens bemærkninger om grundloven så må det konstateres, at det, der sker i dag, er en principiel og grundlæggende ændring af forholdet mellem Folketinget og befolkningen.

Man kan sige, at den demokratiske praksis, som blev grundlagt i 1986, som gik ud på, at væsentlige ændringer af forholdet mellem Danmark og EU afgøres af befolkningen, den er nu afmonteret og erstattet af et synspunkt, der går ud på, at hvis et flertal i Folketinget selv mener, at de kan slippe uden om grundlovens krav, så skal der ikke være folkeafstemning. Det betyder helt konkret, som jo ministeren også klart åbnede for det i sin besvarelse, at vi risikerer, at der heller ikke bliver folkeafstemning om den store forfatningstraktat, der kommer i 2004, for regeringen har tømt grundlovens suverænitetetsbegreb i den grad for indhold, at man efter regeringens egen fortolkning faktisk vil kunne indføre et tokammerssystem og en europæisk regering i en forbundsstat uden at spørge befolkningen.

Det er et nederlag for demokratiet, desværre, må vi konstatere, der sker her i Folketinget i dag.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg vil også gerne følge op på ministerens kommentar vedrørende mandatgivning.

Jeg vil gerne spørge udenrigsministeren helt konkret, om udenrigsministeren vil tage initiativ, vil tage kontakt til miljøministeren og arbejdsministeren for at få afklaret, hvordan det her skal fungere fremover, for som situationen er nu, er vi faktisk i Europaudvalget i tvivl om, hvorvidt vi kan risikere at give flere mandater. Der er altså ikke tale om, som udenrigsministe-

ren var inde på, at der var eventuelle misforståelser, der måske skal rettes.

Der er tale om, at ministre fusker med mandaterne og misbruger situationen, fordi man ikke vil stå ved, hvad der er blevet sagt i forbindelse med mandatgivningen i Folketingets Europaudvalg.

Et af de konkrete eksempler er implementeringen af deltidsdirektivet, hvor der kom nogle meget klare udsagn i forbindelse med behandlingen i Europaudvalget, og hvor det var helt tydeligt, at regeringen ikke så nogen grund til at ændre på funktionærloven. Alligevel forsøger arbejdsministeren nu at presse den lovgivning igennem i forbindelse med implementering af deltidsdirektivet.

Sådan kan vi ikke arbejde i Europaudvalget, og derfor er det vigtigt at få et svar fra udenrigsministeren, om udenrigsministeren vil tage det her alvorligt og vil tage kontakt til de andre ministre for at få afklaret, hvordan det her samarbejde kan fungere fremover.

(Kort bemærkning).

Lene Espersen (KF):

Jeg vil gerne takke udenrigsministeren for den besvarelse, jeg fik af mit spørgsmål.

Der kan jo sådan være en nuance i, hvordan man har opfattet udenrigsministerens besvarelse, men som jeg forstod udenrigsministeren, så har regeringen en fuldstændig klar linje, hvad det her angår, at selvfølgelig skal den arbejds-gang, som vi har vedtaget i Europaudvalget, overholdes, og det vil man gøre sit yderste for. Det er jo dejligt at få den del af det bekræftet.

Jeg forstod så også på udenrigsministerens besvarelse, at de to konkrete sager, som er særdeles alvorlige, ikke er to sager, som udenrigsministeren er blevet orienteret tilstrækkeligt om af sine embedsmænd, og det må vi så respektere i dag.

Jeg vil så gerne som opfølgning på fru Eva Kjer Hansens spørgsmål spørge udenrigsministeren, om det er sådan, at udenrigsministeren selv vil tage initiativ til, at vi får en afklaring af de to sager, eller om det er Folketingets opgave at forfølge denne her sag til dørs, så vi får sikkerhed for, at den måde, vi giver mandater på, og den måde, ministrene varetager mandaterne på, også når der er debatter her i Folketinget, er noget, der sker med respekt for den måde, Europaudvalget arbejder på.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Hansen (SF):

Jeg synes, at den praksis er bekymrende, som regeringen lægger op til omkring folkeafstemninger med en meget konservativ tolkning af, hvornår der skal være folkeafstemninger om EU.

EU er ikke en lille ubetydelig størrelse, EU har ganske stor indflydelse på forholdene i Danmark, og når vi ændrer en traktat, så er det nogle ganske alvorlige ændringer i Danmarks relation til EU.

Derfor er det ikke ligegyldigt, om der er folkeafstemning. Det er heller ikke ligegyldigt, om der er folkeafstemning, når vi har en politisk situation, hvor et stort flertal her i Folketinget støtter markante ændringer, men hvor der er en dyb skepsis i befolkningen.

Jeg synes også, det forpligter til, at man går ud og spørger befolkningen, om man nu vil være med til det her, således at EU og vores tilslutning til EU også har en politisk legitimitet og ikke kun er en beslutning herinde. Det er ikke kun et spørgsmål om suveræniteten, det er i sidste ende et spørgsmål om, hvorledes traktaten ændrer Danmarks forhold til EU og ikke kun et § 20-spørgsmål.

Udenrigsministeren (Mogens Lykketoft):

Jeg vil godt sige med hensyn til folkeafstemninger, at jeg tror faktisk, at det store flertal i befolkningen synes, det er mest fornuftigt, at vi tager stilling til EU i overensstemmelse med grundlovens bestemmelser. Men det fritager jo ingen af os fra en forpligtelse til at engagere så mange som muligt i befolkningen i debatten om EU's hele udvikling: Hvordan vi placerer Danmark, så vores interesser bliver varetaget, og så vi har mulighed for at udøve den uforholdsmæssigt store indflydelse, vi som lille land har i kraft af den måde, det her samarbejde er organiseret på.

Men så vil jeg godt sige til hr. Keld Albrechtsen i al stilfærdighed, at nu gjorde han det én gang til, det der med at lægge en udvikling frem, som ikke har nogen som helst udsigter til at blive en realitet, og prøve at skyde os andre i skoene, at vi nok vil snige Danmark ind i en europæisk forbundsstat uden en folkeafstemning. Det kan for det første ikke lade sig gøre uden at anvende grundlovens bestemmelse om fem sjettedeles flertal eller folkeafstemning. Det kan jeg overhovedet ikke se for mig. For det andet er det ikke det, der kommer på dagsordenen.

EU bliver aldrig en forbundsstat i amerikansk forstand. Dertil er efter min inderlige overbevis-

ning de kulturelle, sproglige, historiske forudsætninger alt for forskellige. Det, vi er i færd med i EU, og det, som er spændende ved EU, og det, som hr. Keld Albrechtsen ikke vil synes er spændende, er at udvikle en model, som ikke har været set noget sted før i historien, som hverken er den lille nationalstat alene hver for sig eller en føderation af den art, vi har kendt andre steder på andre kontinenter nutidigt og fortidigt.

Og det er virkelig interessant, og det er meget positivt, og det er en stor udfordring, hvordan et sådant samarbejde om at varetage de opgaver, der kun kan løses fornuftigt i fællesskab, kan udformes, så det har beslutningskraft med så mange medlemmer, som EU vil få i løbet af en årrække.

Det synes jeg er en god diskussion. Vi deltager meget gerne i den, men det er ikke det samme, som at hr. Keld Albrechtsen kan tillade sig at stå heroppe og sige, at nu kommer de nok og sniger en forbundsstat igennem uden folkeafstemning. Det kommer ikke på dagsordenen, og hvis det kom på dagsordenen, så skulle det til folkeafstemning. O.k.

Så har vi en diskussion om mandatgivningen i Europaudvalget. Det er rigtigt, som fru Lene Espersen udlægger mig. Jeg vil gøre det yderste for, at vi ikke har den type af diskussioner med Europaudvalget, at der er klare linjer, at mandaterne bliver givet, og mandaterne selvfølgelig bliver respekteret. Jeg har ikke været nede i de der konkrete diskussioner. Jeg er overbevist om, der er mere end én udlægning af sagen. Jeg vil meget gerne tage kontakt med miljøministeren og arbejdsministeren. Europaudvalget skal tages alvorligt. Kun en tåbe frygter ikke Europaudvalget.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes, at ministeren skulle være en lille smule forsigtig med at stå heroppe på talerstolen og påstå, at et flertal i befolkningen nok er enig med regeringens fortolkning af grundloven. Jeg ville i hvert fald med stor fortrøstning lægge det spørgsmål ud til befolkningens bedømmelse, om det er ministerens eller det er Enhedslistens fortolkning af grundloven, der er rigtig.

Vi så jo, hvordan det gik regeringen, da den gik til befolkningen med spørgsmålet om euroen. Her havde befolkningen mildt sagt ikke samme opfattelse som regeringen: Så det synes jeg ministeren skulle omgås med varsomhed og

i hvert fald ikke forsøge på at skabe det billede, at der er folkelig opbakning til regeringens EU-politik, for det er der jo helt åbenlyst ikke.

Og så må jeg desværre sige, hr. minister, at jeg gennem nogle spørgsmål har undersøgt, om regeringens grundlovsfortolkning rent faktisk åbner for, at man kan indføre vidtgående ændringer af institutionerne, f.eks. tokammerssystem, omdannelse af Europa-Kommissionen til en regering og den slags ting. Og desværre må man konstatere, at med den fortolkning af grundloven, som ligger i bemærkningerne til Nicetraktaten, så er det lige præcis, hvad der kan ske, uden at grundlovens bestemmelser kræver folkeafstemning efter regeringens fortolkning. Det er desværre det, der ligger i bemærkningerne, hr. minister.

Så når ministeren nu står og forsøger at berolige, så må man bare sige: Det passer ikke med det, der står i bemærkningerne til regeringens eget lovforslag.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Hansen (SF):

Jeg synes, det er meget løbsagtigt at sige, at befolkningen forventer, at vi tager beslutningen herinde. Jeg synes, det vil være meget mere alvorligt og rigtigt at tage fat på den dybe skepsis, der ligger i den danske befolkning.

For nogen tid siden var der en opinionsundersøgelse, som sagde, at ca. halvdelen af den danske befolkning ville stemme imod, at Danmark indtrådte i EU. Jeg synes, det berører et meget grundlæggende problem i Danmarks forhold til EU, at en stor del af befolkningen faktisk ikke accepterer, at EU tager beslutninger.

Hvis vi er i den situation, er der kun én vej, og det er at diskutere med befolkningen, når vi laver disse ting, og i givet fald her også afholde en folkeafstemning.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Man kan da i hvert fald sige sådan i det stille, at der i udenrigsministerens svartale her ikke var meget brobygning mellem EU-tilhængere og -modstandere. Det er fuldstændig glemt, selv om det var på dagsordenen efter nejdet den 28. september sidste år.

Det andet, jeg vil sige, er, at nu er det meget svært at finde ud af lige præcis, hvad det er, udenrigsministeren mener, der skal være folkeafstemning om, for det, vi har fået at vide indtil nu, er, at regeringen er af den opfattelse, at man

kan ændre beslutningsstrukturene internt i EU fuldstændig radikalt uden folkeafstemning, fordi den kompetence på de områder, det drejer sig om, er overgivet til EU.

På den anden side siger udenrigsministeren: Hvis der bliver tale om en forbundsstat, bliver der folkeafstemning. Hvorfor det? Ud fra den første definition er det da ikke nødvendigt, der kan man lave helt gennemgribende om på beslutningsstrukturene internt i EU, uden at der skal afholdes ny folkeafstemning. Det er den måde, regeringen indtil nu har valgt at fortolke grundloven på.

Derfor bliver jeg altså nødt til at spørge udenrigsministeren, om det seneste svar, der kom heroppefra, det med forbundsstaten og folkeafstemningen, er udtryk for en ny fortolkning. Hvis ikke må jeg bede udenrigsministeren forklare, hvordan der ellers er sammenhæng mellem det og så den fortolkning, vi har modtaget i Europaudvalget. Der er ingen sammenhæng på nuværende tidspunkt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 forkastedes, idet 14 stemte for, 87 imod.

Ændringsforslag nr. 2 forkastedes, idet 14 stemte for, 87 imod.

Ændringsforslag nr. 3 forkastedes, idet 13 stemte for, 82 imod.

Ændringsforslag nr. 4 forkastedes, idet 13 stemte for, 87 imod.

Ændringsforslag nr. 5 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 6 forkastedes, idet 13 stemte for, 89 imod.

Ændringsforslag nr. 7 forkastedes, idet 13 stemte for, 88 imod.

Ændringsforslag nr. 8 forkastedes, idet 4 stemte for, 98 imod.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Forespørgsel nr. F 61:**Forespørgsel til udenrigsministeren:**

»Hvad kan regeringen oplyse om det russiske styres overgreb i Tjetjenien og om regeringens anstrengelser for at få lagt pres på Rusland for at få stoppet disse overgreb?«

Af Søren Søndergaard (EL) og Holger K. Nielsen (SF).

(Forespørgslen anmeldt 3/4 2001. Fremme af forespørgslen vedtaget 6/4 2001).

Begrundelse**Søren Søndergaard (EL):**

I går kom der en ny rapport fra Human Rights Watch, og jeg vil starte med at læse nogle brudstykker op fra den rapport. Der står bl.a.:

»Den 24. februar blev en aflæsningsplads for lig fundet i landsbyen Dajtnij mindre end 1 km fra det russiske militærs hovedbase i Tjetjenien. I det område blev der lidt efter lidt fundet 51 lig. 19 lig blev identificeret, hvoraf de 16 var mennesker, der sidst var set i de føderale russiske styrkers varetægt. De fleste var i civilt tøj, nogle havde bind for øjnene, og mange var bundet på hænder og fødder.

Aflæsningspladsen – ligene var over et længe tidsrum smidt langs gaderne i byen og i efterladte hytter – efterlader os med et slående bevis på forsvindingerne, tortur og henrettelser af civile uden dom begået af russiske føderale styrker i Tjetjenien.«

Denne beretning er desværre ikke enestående. Den siger noget om tragedien i Tjetjenien.

Måske op mod 10.000 mennesker er i dag forsvundet. Op mod 100.000 mennesker er blevet dræbt, selv om ingen kender det præcise tal, og flere hundredtusinde er blevet drevet på flugt.

Ritzaus Bureau oplyste i går med henvisning til Interfax, at 3.096 russiske soldater blev dræbt siden 1. oktober 1999 i Tjetjenien, 9.000 såret.

Komiteen for soldatermødre sagde, at de reelle tal var mindst det dobbelte af de officielle.

Så det, vi står med, er et russisk overgreb på Tjetjenien, der har medført en tragedie, der langt overgår, hvad vi så i Kosova.

Derfor er der selvfølgelig al mulig grund til, at vi løbende diskuterer denne situation i det danske Folketing. Vi gjorde det sidst i januar 2000. Nu får vi lejligheden igen, og jeg ser frem til ministerens redegørelse.

Besvarelse**Udenrigsministeren (Mogens Lykketoft):**

Situationen i Tjetjenien følges af gode grunde med meget stor opmærksomhed.

Jeg skal redegøre for regeringens syn på situationen og vores bestræbelser på at bidrage til en fredelig løsning:

Vores forhold til Rusland er kendetegnet af konstruktivitet og en dialog med indhold, men vi har også i den klart og vedvarende fremført vores kritik af situationen, af forholdene i Tjetjenien. Det er sket direkte over for de russiske beslutningstagere, og det er også sket i det internationale samarbejde, hvor vi især har en mulighed for effektivt at lægge pres på Rusland.

Det er rigtigt, som ordføreren for forespørgerne har fremhævet et eksempel på, at en række rapporter fra internationale og russiske menneskerettighedsorganisationer giver et stærkt bekymrende billede af fortsatte alvorlige, vilkårlige overgreb mod civile. Ifølge disse rapporter er hovedparten af overgrebene foretaget af føderale styrker. Der er også oplysninger om tjetjenske terrorhandlinger i form af attentater og mord på etniske russere og prorussiske tjetjenske myndigheds personer, gidseltagninger, fjernudløste miner og bilbomber. Også her er civilbefolkningen som oftest offer.

I sidste måned udtrykte FN's menneskerettighedskommission stærk fordømmelse af såvel de russiske militærstyrkers uforholdsmæssige og vilkårlige magtanvendelse og alvorlige krænkelse af menneskerettighederne i Tjetjenien som af de væbnede tjetjeneres terrorhandlinger og brud på internationale humanitære regler og principper.

Vi kan ikke ofte nok gentage vores bekymring og skuffelse og kritik over den russiske fremfærd i Tjetjenien. Er det sådan, et stort land og en stor europæisk magt skal behandle sine borgere?